

# SCHADUWEN IN HET LICHT

Leven met SCHADUW (Alzheimer), gedragen door licht.

Door André.

## VOORWOORD

Ik heb dit boek niet geschreven omdat ik schrijver ben. Ik heb het geschreven omdat ik een Mens ben. Omdat ik liefheb. Omdat ik leef met een vrouw die mijn wereld is, zelfs nu de SCHADUW soms over haar gedachten valt en de tijd niet altijd meer doet wat hij moet doen.

Dit boek begint ergens pas echt, met een herschreven sprookje van Roodkapje en de verdwaalde wolf, maar meestal gaat het over ons twee. Over Krullenbolleke en mij. Over hoe we samen door het leven wandelen, soms stevig, soms wankel, maar altijd samen. Het gaat over vroeger, toen alles nog vanzelf sprak. Over het nu, over mijmeringen en dromen, de kleine dingetjes dingen van iedere dag. Over de geur van zondag, de warmte van familie en vrienden, de lach die we nooit kwijtgeraakt zijn.

Het gaat ook over **Benidorm**, dat gouden hoofdstuk dat altijd blijft glanzen. De zon die ons bruin kleurde, de zee die ons gedachten waste, de avonden waarop we dachten dat het leven nooit zou veranderen. Misschien is dat wel de reden dat ik er zo vaak naar teruggrijp: omdat het een plek is waar we altijd heel waren. Een soort dagboek dat heen en weer reist van het heden naar het verleden.

Maar dit boek gaat evenzeer over het **nu**. Over de dagen die zich herhalen. Over de vragen die terugkomen. Over de momenten waarop ik haar hand vasthoud en voel dat liefde sterker is dan vergeten. Over de kleine rituelen die ons dragen: de koffie, de wandelingen, de woordzoekers, de grapjes die we blijven maken, zelfs als ze soms maar half landen.

En ja, het gaat ook over **wat nog komt**. Niet als een dreiging, maar als een weg die we samen zullen bewandelen, stap voor stap. Ik heb geleerd dat je de toekomst niet moet bevechten. Je moet haar ontvangen. Met zachtheid. Met geduld. Met dezelfde liefde waarmee ik het verleden bewaar.

Dit boek is mijn poging om vast te houden wat dreigt te vervagen. Om te bewaren wat nooit verloren mag gaan. Om te tonen dat liefde niet stopt wanneer het moeilijk wordt integendeel, dan toont ze haar echte gezicht.

Voor Krullenbolleke. Voor ons leven. Voor alles wat was, wat is, en wat nog komt, over vrienden en herinneringen, verhalen van toen en nu.

Geschreven door

André.

## DE OCHTENDWACHT

Iedere morgen, nog voor de koffie zijn eerste zucht slaakt, schuif ik mijn voeten in mijn pantoffels en wandel ik naar het kleine tafeltje waar de planning ligt. Het is mijn eerste ritueel van de dag: even spieken wie er vandaag langskomt voor de persoonlijke verzorging van mijn Krullenbolleke.

Ik ken ze intussen allemaal. Ze zijn zeker met zijn vijftienen. Niet alleen de namen, maar ook de gezichten, de stemmen, de manier waarop ze binnenkomen, alsof ze elk hun eigen deurbel hebben, hun eigen melodie. Het zijn stuk voor stuk lieve mensen, maar zoals dat gaat in het leven, groeit er toch een voorkeur. Niet omdat de anderen minder zijn, maar omdat sommige mensen je hart binnenwandelen zonder te vragen.

Zuster Annie, bijvoorbeeld. Met stip op één. De vrolijkste, de grappigste, de meest ontwapenende tornado van humor die ooit een uniform heeft gedragen. Als Annie binnenkomt, lijkt het alsof iemand het lichtknopje van de dag heeft omgedraaid. En Stefanie, haar partner-in-crime, volgt haar op de voet. Twee olijke dames die geen blad voor de mond nemen en die met hun lach de zwaarte uit elke kamer kunnen blazen.

Dan heb je zuster Ursula. Haar mond zwijgt geen seconde, en haar GSM al helemaal niet. Soms lijkt het alsof ze tegelijk drie gesprekken voert: één met ons, één met de persoon aan de andere kant van de lijn, en één met zichzelf. Ze stapt dan met grote passen door de kamer, alsof ze de wereld moet redden voor het einde van haar shift. Ik geniet ervan. Het is theater, maar dan gratis en aan huis geleverd.

Zuster Carina is het tegenovergestelde. Zacht. Voorzichtig. Bang om iets verkeerd te doen of te zeggen. Ze beweegt alsof ze door een porseleinkast loopt, maar haar zachtheid is een geschenk. Ze brengt rust, een soort fluisterende zorg die je niet hoort maar wel voelt.

Iedereen heeft zijn eigen stijl. En ik? Ik zit op de eerste rij. Ik geniet ervan als ze hier zijn. Ze komen voor mijn Krullenbolleke, dat is waar, maar ook een beetje voor mij. Ze luisteren naar mijn zorgen, mijn verdriet, mijn kleine vreugdes. Ze kennen mijn blik wanneer ik moe ben, en mijn glimlach wanneer ik opgelucht ben.

Het voelt soms alsof ze bij ons horen. Niet als vrienden, niet als personeel, maar als een soort zachte familie die elke dag even binnenwaait. Een familie die niet bloedverwant is, maar wel hartverwant.

En zo begint mijn dag. En zo begint mijn boek. Dit is het eerste verhaal van mijn nieuwe start, een start waarin liefde, zorg, humor en menselijkheid de hoofdrollen spelen.

## DE AANKOMST VAN DE DAG

Na de ochtendwacht komt het tweede ritueel van de dag: het moment waarop de stilte van het huis langzaam wordt opengebroken door de komst van de zorg. Het is alsof de dag eerst even aan onze deur tikt, voorzichtig, en dan pas binnenstapt.

Ik hoor het altijd nog voor ik het zie. Het zachte geritsel van een jas, het klikken van een sleutelbos, het gedempte gefluister in de gang. Soms denk ik dat de zorg niet binnenkomt, maar *aanwaait*. Alsof ze door een open raam naar binnen glijden, met hun warmte, hun routine, hun kleine grapjes die de muren wakker maken.

Krullenbolleke hoort het ook. Zelfs op dagen dat haar gedachten zich verstoppen achter de SCHADUW, tilt ze haar hoofd op wanneer er iemand binnenkomt. Alsof haar hart nog weet wat haar hoofd soms vergeet. En dat is misschien wel het mooiste: dat er in haar nog altijd een plek is die reageert op liefde, op zorg, op aanwezigheid.

Vandaag is het Stefanie die als eerste binnenkomt. Ze heeft een manier van stappen die ik uit duizenden herken: kordaat, maar met een soort vrolijke lichtheid, alsof ze op een onzichtbare trampoline loopt. Ze zegt altijd hetzelfde wanneer ze binnenkomt, “*Zo, zijn we er klaar voor?*” maar het klinkt elke dag anders. Soms als een grap, soms als een vraag, soms als een belofte.

Ik knik. Niet omdat ik klaar ben, maar omdat ik wil dat zij denkt dat ik klaar ben.

Ze gaat naar Krullenbolleke, raakt haar hand aan, en ik zie hoe mijn liefste ontspant. Het is een klein gebaar, maar het doet iets met mij. Alsof iemand even een hand op mijn schouder legt en zegt: “*Je hoeft het niet alleen te dragen.*”

En dan begint het. Het zachte praten. Het wassen. Het verzorgen. Het lachen. Het troosten. Het ritme van de dag dat zich ontvouwt als een deken die over ons heen wordt gelegd.

Ik sta erbij, soms help ik, soms kijk ik gewoon. Ik ben getuige van de liefde die anderen voor haar hebben. En dat is een vreemd soort dankbaarheid, eentje die je voelt tot in je botten. Want zorg is nooit vanzelfsprekend. Liefde al helemaal niet.

Wanneer Stefanie klaar is, drinkt ze nog snel een slok van haar koffie-to-go. Ze lacht, zwaait, en verdwijnt weer even snel als ze gekomen is. Maar haar aanwezigheid blijft hangen, als een warme geur in de kamer.

### **Wanneer het leven niet meer synchroon loopt**

Er zijn dagen waarop mijn woorden door elkaar lopen. Zinnen die beginnen terwijl de vorige nog niet is afgerond. Gedachten die zich verdringen alsof ze allemaal tegelijk gehoord willen worden. En soms denk ik dan: *“André, je schrijft niet meer zoals vroeger.”*

Maar dan kijk ik naar mijn leven zoals het vandaag is. En ik zie dat ook dat niet meer in een rechte lijn loopt. Het ritme is verschoven. Soms sneller, soms trager, soms met een onverwachte hapering. Alsof de tijd zelf af en toe struikelt, en ik gewoon mee struikel.

Mijn teksten zijn losse stukjes geworden. Flarden van dagen. Momenten die opduiken wanneer ze willen, niet wanneer ik ze vraag. Een herinnering van vroeger, een grapje van vandaag, een zorg voor morgen, allemaal door elkaar, zonder volgorde, zonder planning. Maar dat is precies hoe mijn leven nu voelt: een mozaïek van kleine stukjes die samen toch een geheel vormen.

Soms schrijf ik iets op terwijl ik eigenlijk met iets anders bezig ben. Soms komt er een zin binnenvallen die nergens bij past, maar die toch blijft hangen. Soms schrijf ik een stukje dat eigenlijk thuishoort in een ander hoofdstuk, of misschien zelfs in een ander leven. Maar ik laat het staan. Want het is echt. Het is André zoals hij vandaag leeft.

Ik leef met SCHADUW in huis. En SCHADUW houdt niet van rechte lijnen. Hij duwt, trekt, verschuift, verwacht. Hij maakt van een dag een puzzel waarvan sommige stukjes ontbreken en andere dubbel zijn. Maar hij krijgt mij niet klein. Ik blijf schrijven, zelfs wanneer mijn woorden niet netjes op een rij willen staan.

Tussen die losse stukjes zit nog altijd warmte. Liefde. Humor. De glimlach van Krullenbolleke wanneer ze iets grappigs zegt. De manier waarop ze soms mijn hand zoekt zonder dat ze het zelf beseft. De kleine rituelen die ons overeind houden: de koffie in de ochtend, het vaste tafeltje, het zwaaien naar bekenden, het grapje dat altijd *nét* te laat komt maar toch binnenkomt.

Er zijn dagen waarop Krullenbolleke me drie keer hetzelfde vraagt. En ik antwoord drie keer met dezelfde zachtheid. Niet omdat ik een heilige ben, maar omdat ik haar graag zie. Omdat ik weet dat zij ook leeft in losse stukjes. En dat wij samen proberen om van die stukjes toch een dag te maken die klopt.

Soms zitten we samen in De Zoutvliet. Zij kijkt rond, ik kijk naar haar. Ze lacht naar iemand die ze niet meer herkent, maar die haar wel herkent. En ik zie hoe mensen haar warmte teruggeven, zonder dat ze het zelf beseft. Dat zijn de momenten waarop ik voel dat we gedragen worden door meer dan alleen onszelf.

Soms wandelen we buiten, traag, met de rollator die ze eerst niet wilde maar nu omarmt alsof het een trouwe metgezel is. Ze stopt bij een bloem, raakt een blad aan, zegt iets dat half klopt en half droom is. En ik glimlach, omdat ik weet dat dit ook leven is. Niet perfect, maar echt.

Soms lachen we om iets dat eigenlijk niet grappig is. Soms huilen we om iets dat we niet kunnen uitleggen. Soms zwijgen we omdat woorden te zwaar zijn. Maar altijd, altijd is er liefde. Een liefde die niet synchroon hoeft te lopen om echt te zijn.

En ja, soms schrijf ik iets op dat eigenlijk niet past. Soms spring ik van het ene naar het andere. Maar dat is niet omdat ik de draad kwijt ben. Het is omdat mijn leven zelf geen draad meer heeft die strakgespannen staat. Het is een draad die kronkelt, die soms knapt, die soms opnieuw geknoopt wordt.

Ik ben André. Ik ben niet perfect. Mijn woorden zijn niet perfect. Mijn dagen zijn niet perfect. Maar ze zijn van mij. En ik blijf schrijven, omdat mijn verhaal verdergaat — zelfs wanneer het leven niet meer synchroon loopt.

En dan, heel even, is het weer stil.

De dag staat voor ons. Onbeschreven. Onvoorspelbaar. Maar nooit alleen.

## **Roodkapje en de wolf die haar SCHADUW werd.**

*Uit mijn leven met Krullenbolleke,*

Ik weet niet precies wanneer het begon, maar op een ochtend, ergens tussen het aantrekken van haar rode jasje met haar rode kapje, voelde ik dat er iets anders hing in de lucht. Zo'n stilte die niet leeg is, maar vol verwachting. Alsof het bos zelf zijn adem inhield.

We stapten naar buiten, zij en ik, zoals we dat elke dag doen. Zij in haar jas met haar rode kapje, ik met mijn handen in mijn jaszakken, klaar voor alles wat de dag ons zou brengen. En geloof me, met Krullenbolleke weet je nooit wat dat zal zijn.

We waren nog geen vijf minuten onderweg toen we hem zagen. De wolf.

Niet de wolf uit de oude verhalen. Niet de grommende SCHADUW die haar gedachten soms binnensluipt. Nee, deze wolf zat ineengedoken tussen de struiken, zijn kop laag, zijn ogen dof. Hij zag eruit alsof hij al drie dagen geen richting meer had gevonden.

Krullenbolleke bleef staan. Ze trok haar kapje recht, dat doet ze altijd wanneer ze haar moed bijeenraapt, maar deze keer greep ze geen knuppel. Geen strijdhouding. Geen heldhaftige uitval.

Ze keek gewoon. Lang. Zacht. Alsof ze iets herkende wat ik nog niet zag.

De wolf trilde. Niet van woede, maar van angst. En toen gebeurde er iets wat geen enkel sprookje ooit heeft durven opschrijven.

Ze knielde.

Ik voelde mijn hart even stilvallen. Maar zij keek hem aan met die blik die alleen zij heeft die blik die zelfs de hardste dag kan verzachten. En zonder woorden zei ze:

**“Ik weet dat jij ook niet gevraagd hebt om hier te zijn.”**

De wolf hief zijn kop op. In zijn ogen zag ik geen dreiging, maar verwarring. Hij was niet gekomen om te jagen. Hij was verdwaald. Hij wist niet meer wie hij was, of waar hij thuishoorde. Hij dwaalde, net zoals sommige gedachten van haar die in de SCHADUW achterbleven.

Ze stak haar hand uit. Niet om te slaan. Maar om te troosten.

De wolf snuffelde voorzichtig, zette een stap dichterbij en legde zijn kop tegen haar knie. Een diepe zucht ontsnapte hem, de zucht van iemand die eindelijk gezien wordt.

En ik begreep het ineens: dit was geen strijd meer. Dit was een ontmoeting.

De wolf was niet langer de vijand. Hij was een deel van het verhaal dat bang was, verloren, op zoek naar een plek waar hij niet meer hoefde te grommen.

Krullenbolleke stond op, tikte zachtjes op haar rode kapje en zei met een glimlach die de ochtend deed oplichten:

**“Kom maar mee. We wandelen samen verder.”**

En zo vertrokken we: Roodkapje, de wolf en ik. Niet als vijanden, maar als drie figuren die elkaar gevonden hebben in een wereld die soms verwarrend is, soms zacht, soms moeilijk, maar altijd vol liefde.

De wolf liep naast haar, zijn staart laag maar niet langer tussen zijn poten. Hij hoefde niet meer te vluchten. Hij hoefde niet meer te janken, hij werd haar SCHADUW omdat het niet anders meer kon.

Want vandaag had Roodkapje hem niet verjaagd. Vandaag had ze hem thuisgebracht

SCHADUW is in dit boek een ander woord voor Dementie voor Alzheimer, een zachter woord maar met dezelfde betekenis.

## Waar De Schaduw Niet Bij Kan

Er zijn dagen waarop ik haar hand vasthoud en voel hoe de wereld een beetje zwaarder weegt. Dagen waarop **Schaduw** met ons meeloopt alsof hij recht heeft op onze weg.

Hij is er altijd. Niet gevraagd, niet gewenst, maar toch schuift hij mee tussen onze stappen, alsof hij denkt dat hij bij ons hoort.

Maar mijn liefde blijft lachen. Zelfs wanneer Schaduw vlak achter haar loopt, zelfs wanneer hij probeert te fluisteren dat dingen moeilijker worden, dat herinneringen soms glippen als water door vingers.

Ze heeft niet om hem gevraagd. Ze vecht er elke dag tegen, en toch draagt ze een glimlach die sterker is dan zijn hele bestaan.

Soms struikelt mijn hart. Over woorden die blijven hangen als mist in een kamer waar niemand om gevraagd heeft. Over momenten die pijn doen omdat ik ze niet kan tegenhouden.

Maar dan kijk ik naar haar. En ik zeg zacht: “Kom schat, we gaan even weg. We gaan lucht happen.”

En dan gebeurt het wonder. Haar gezichtje klaart op, alsof iemand diep vanbinnen het lichtknopje weer aanraakt.

De glimlach die terugkomt veegt alles weg wat zwaar was, wat te veel was, wat beter onuitgesproken bleef.

Op dat terrasje, in dat zonnetje, zijn we weer gewoon twee mensjes die lachen, ademen, leven.

Geen dementie. Geen Schaduw. Geen zorgen die knagen.

Alleen ik, zij, en een paar gestolen uurtjes waar de liefde weer vrijuit mag ademen.

En dan weet ik het weer: zolang wij samen stappen, zolang wij blijven lachen, zolang wij blijven vechten, zal Schaduw nooit winnen.

Hij mag meelopen, maar hij zal nooit bepalen waar wij naartoe gaan.

## **Maandagmorgen op eieren**

Maandagmorgen, 11 mei 2026, klokslag negen uur.

De stilte in ons appartement voelt anders dan anders. Geen vertrouwde voetstappen in de gang, geen zachte klop op de deur, geen vrolijke “goedemorgen” van de verpleging. En dat merk ik meteen aan mijn Krullenbolleke. Ze heeft nochtans redelijk geslapen, maar zodra haar ogen opengingen voelde ik het al: vandaag klopt haar wereldje niet.

Normaal is ze tegen negen uur al gedoucht, aangekleed, klaar voor de dag. Dat ritme is haar houvast, haar anker tegen de mist die soms te snel komt opzetten. Maar nu... niets. Geen zuster. Geen geruststelling. Alleen stilte.

Ze loopt op hete kolen.

Over en weer naar de deur.

Kijkt telkens de gang in.

“Nog niemand te zien,” zegt ze, telkens opnieuw, alsof ze het zelf niet gelooft.

En ik zie het gebeuren: SCHADUW steekt zijn kop op.

Die onrust, die verwarring, dat gevoel dat de wereld niet meer klopt.

Ik probeer haar rustig te houden, praat zacht, leg uit dat het maandag is, dat er misschien zieken zijn, dat het weekend altijd roet in het eten kan gooien. Maar het helpt maar half. Haar schema is heilig. En als dat schema wankelt, wankelt zij mee.

In het rapport van Yris had ik gelezen dat de verpleging vandaag tussen 09:22 en 10:02 zou komen. Maar dat zeg ik haar niet. Dat zou de bom doen ontploffen. Zo laat... dat past niet in haar leventje. Dat past niet in haar hoofd. Dat past niet in haar hart.

Ze blijft ijsberen.

Ik voel de spanning in de kamer stijgen.

En ik denk: als het nog even duurt, help ik haar zelf wel met douchen.

En dan, plots, om 09:12, gaat de bel.

Een simpel geluid.

Maar voor ons een reddingsboei.

Achter mij hoor ik een diepe zucht, een zucht die recht uit haar ziel lijkt te komen. Ik doe de deur open en daar staat ze: zuster Lidia. En ik zie het gebeuren voor mijn ogen: het gezichtje

van mijn schat klaart helemaal op. SCHADUW trekt zich terug, alsof hij weet dat hij vandaag verloren heeft.

Even later hoor ik vanuit de badkamer twee stemmetjes die vredig met elkaar omgaan.

De spanning glijdt van me af.

De storm is gaan liggen.

De ochtend is gered.

Ik adem weer.

Mijn gedachten worden rustig.

En in stilte fluister ik:

**Bedankt dat je kwam, zuster Lidia. Bedankt!**

WANNEER SCHADUW ZACHT BLIJFT.

Het is stil in Maria Van Artois. Niet de kille stilte van leegte, maar de zachte stilte van dagen die zich rustig aan elkaar rijgen. Dagen waarop de tijd precies weet dat hij zich niet moet haasten. Dagen waarop de toestand van Krullenbolleke stabiel blijft, alsof SCHADUW besloten heeft om even op een bankje te gaan zitten en niet te dicht bij ons te komen.

Er zijn momenten dat SCHADUW zich bijna niet laat zien. Dat gebeurt vooral wanneer er niets onverwachts gebeurt, wanneer de wereld voorspelbaar blijft en de dag zich ontvouwt zoals zij het aankan. We letten daar nu beter op. We maken weinig plannen vooraf. We houden de bochten breed en de paden recht. Want we weten dat haar geest zo weinig mogelijk belast mag worden met plotse wendingen.

Maar SCHADUW is onvoorspelbaar. Hij kan urenlang wegblijven tot één kleine afwijking hem weer uit zijn schuilplaats lokt.

Zoals deze ochtend. De verpleging was later dan anders. Voor ons een detail. Voor haar een aardverschuiving. Ik zag het gebeuren: de onrust, de paniek, de verwarring die als een golf over haar heen sloeg. En dan sta ik daar, zoals altijd, als haar anker. Ik probeer de rust te bewaren, mijn stem laag en zacht, mijn woorden eenvoudig. Want ik weet dat ze graag met me wandelt, graag met me fietst, graag naast me staat zolang ik haar maar vertel wat er komt.

Daarom zeg ik altijd op voorhand hoe we gaan rijden. Wanneer we links gaan. Wanneer we rechts gaan. Wanneer we afstappen. Geen verrassingen. Geen plotse bochten. Geen onverwachte geluiden.

En dat werkt. Voor nu toch. En hopelijk nog lang.

Dit is leven met SCHADUW: niet vechten, maar begeleiden. Niet duwen, maar dragen. Niet verwachten, maar ontvangen wat komt.

En op die stille dagen, wanneer SCHADUW zich koest houdt, voel ik dat liefde sterker is dan elke schaduw. Dat wij samen nog altijd vooruitgaan misschien trager, misschien voorzichtiger, maar altijd samen.

## WANNEER SCHADUW ZICH ROERT

SCHADUW laat zich niet altijd zien, maar wanneer hij zich roert, voel je het in alles. Het zijn de momenten waarop de wereld even uit balans raakt, waarop de kleine zekerheid die we hadden, wankelt en de stilte plaatsmaakt voor onrust.

Die onrust is niet zomaar een gevoel, het is een storm die in haar hoofd woedt. Woorden raken zoek, gedachten raken verward, en de vertrouwde gezichten lijken plotseling vreemd. Het is alsof SCHADUW zijn schaduw uitstrekt en alles wat helder was, verduistert.

In die momenten probeer ik haar vast te houden, niet alleen met mijn handen, maar met mijn aanwezigheid. Ik spreek langzaam, ik herhaal wat ik zeg, ik geef haar tijd om te landen in het hier en nu. Want SCHADUW kan overweldigend zijn, maar met geduld en liefde kunnen we hem temmen, al is het maar voor even.

We zoeken naar kleine ankers: een bekend lied, een vertrouwde geur, een zachte aanraking. Het zijn deze kleine dingen die haar helpen om terug te keren uit de duisternis, om weer even te ademen zonder angst.

SCHADUW is een reis zonder kaart, zonder duidelijk pad. Maar samen vinden we onze weg, stap voor stap, met vallen en opstaan. En ook al is het soms zwaar, het is onze reis, onze strijd, onze liefde.

Dit is leven met SCHADUW: niet alleen het accepteren van de schaduw, maar het vinden van het licht dat er altijd is, ook al is het soms moeilijk te zien.

Ik voelde het al toen we die ochtend de deur achter ons dichttrokken: SCHADUW was wakker. Niet dreigend, niet grommend, maar aanwezig zoals een oude hond die weet dat hij niet meer de baas is, maar toch graag in de buurt blijft. Hij liep achter ons, zijn poten zacht op de stoepstenen van de Axelsestraat, alsof hij zelf ook wel begreep dat deze dag niet van hem was. Krullenbolleke stapte naast mij, haar Lamborghini-rollator licht tikkend tegen de tegels. Af en toe raakte haar hand mijn arm, zo'n klein, teder gebaar dat zegt: ik ben er nog, ik ben

bij jou. En telkens wanneer ze dat deed, zag ik SCHADUW een pas achteruit zetten. Alsof haar aanraking hem herinnerde aan zijn plaats.

We wandelden richting de verkeersregelaars, en daar gebeurde iets dat ik nooit zal vergeten. Marco trok zijn jas uit, gaf hem aan mij alsof ik nog altijd deel uitmaakte van het team. Een minuutje verkeersregelaar zijn, een klein gebaar voor de wereld, maar een groot gebaar voor mij. Ik voelde hoe SCHADUW kleiner werd, hoe hij zich terugtrok in de schaduw van de bomen. Warmte doet hem krimpen, dat weet ik intussen. Maar het mooiste moest nog komen.

De vrachtwagens. Die stoet van liefde, kracht en eenvoud. Chauffeurs die hun vrije dag opofferden om iemand anders een onvergetelijke rit te geven. Toeterende trucks, zwaaiende armen, lachende gezichten. Krullenbolleke die terugzwaaide alsof ze de koningin was van de dag, en ik die naast haar stond met een hart dat bijna te groot werd voor mijn borstkas. En daar, tussen al dat licht, gebeurde het onmogelijke: SCHADUW verdween. Niet omdat hij bang was. Niet omdat hij verslagen was. Maar omdat er simpelweg geen plaats voor hem was in dat moment.

Toen we later naar huis wandelden, voelde ik het: hij liep niet meer achter ons. Geen koude adem in mijn nek, geen wolk van twijfel in mijn gedachten. Alleen de zachte hand van Krullenbolleke in de mijne, en het warme natrillen van een dag die mooier was dan gepland. Maar SCHADUW is nooit helemaal weg. Hij is een meester in terugkeren.

Een paar dagen later stond hij weer in de deuropening van OC De Zoutvliet. Niet zichtbaar voor anderen, maar voor mij zo duidelijk als een silhouet tegen het licht. Hij keek niet boos. Hij keek... nieuwsgierig. Alsof hij wilde weten hoe ik het vandaag zou aanpakken. Krullenbolleke zat aan tafel, druk pratend met Tanja over honden, katten en een papegaai die volgens haar kon vloeken als een zeeman. Ik keek naar haar en voelde die warme steek van liefde én bezorgdheid tegelijk, dat dubbele gevoel dat alleen mensen kennen die leven met SCHADUW in huis.

En toen gebeurde het onverwachte. Ze draaide zich naar mij, haar ogen helder, haar glimlach ontwapenend. "Kom, we gaan wandelen." Een simpele zin. Maar genoeg om SCHADUW een stap achteruit te doen zetten. We gingen naar buiten. De lucht was fris, de rollator rolde soepel, en ik voelde hoe mijn pas zich automatisch aan de hare aanpaste. SCHADUW liep mee, maar op een respectvolle afstand. Hij wist dat hij vandaag geen hoofdrol had.

Onderweg zwaaide Krullenbolleke naar iedereen. Naar auto's. Naar fietsers. Naar een duif die te druk was met broodkruimels om terug te zwaaien. En ik zwaaide mee. Omdat ik wist dat dit onze manier was om SCHADUW te laten zien dat hij niet alles bepaalt. Toen we terug thuiskwamen, bleef SCHADUW even staan op de stoep. Hij keek naar ons, zijn ogen zacht, bijna begripvol. Alsof hij wilde zeggen dat hij ook maar een deel van ons leven is, niet het geheel. Hij draaide zich om en verdween tussen de bomen. Niet verslagen. Maar wel op afstand. En dat was genoeg voor vandaag.

Maar SCHADUW is slim. Hij kent de momenten waarop hij een kans ziet. Soms komt hij op de meest onverwachte ogenblikken tevoorschijn — wanneer Krullenbolleke even zoekt naar een woord, wanneer ze een naam verwisselt, wanneer ze me vraagt wat we gisteren gegeten hebben terwijl we nog aan tafel zitten. Dan voel ik hem weer, die zachte druk in mijn nek, dat fluisteren dat zegt: ik ben er nog. Maar ik kijk hem recht aan, vanbinnen, zonder woorden. En ik zeg: vandaag niet. Vandaag is van ons.

En dan gebeurt er iets wonderlijks. Krullenbolleke lacht. Soms om niets. Soms om iets dat alleen zij begrijpt. Soms om mij, omdat ik weer eens te veel zwaai naar mensen die ik niet ken. En telkens wanneer ze lacht, zie ik SCHADUW kleiner worden. Alsof haar glimlach hem doet krimpen tot een schim die niet meer bijt.

's Avonds, wanneer de dag stilvalt en de lichten zachter worden, komt hij soms weer even kijken. Niet om te storen, maar om te observeren. Hij zit dan ergens in de hoek van de kamer, zijn kop op zijn poten, zijn ogen halfgesloten. Alsof hij weet dat hij vandaag geen werk meer heeft. Dat wij dit moment verdienen. Dat liefde sterker is dan wat hij ooit kan brengen.

Soms, wanneer ik haar instop, haar dekentje recht leg, haar een kus op het voorhoofd geef, zie ik hem even opstaan. Hij kijkt dan naar mij met een blik die ik niet kan plaatsen. Niet vijandig. Niet jaloers. Eerder... respectvol. Alsof hij begrijpt dat hij niet wint. Niet vandaag. Niet morgen. Misschien nooit helemaal.

En toch, soms, midden in de nacht wanneer het huis stil is en alleen de koelkast zacht bromt, hoor ik hem schuifelen. Dan staat hij aan het voeteneinde van het bed, zijn kop schuin, alsof hij wil vragen: hoe lang hou je dit nog vol? En dan voel ik iets in mij rechtekomen. Iets dat sterker is dan angst. Iets dat ouder is dan twijfel. Iets dat liefde heet. Ik kijk hem dan aan, in gedachten, en ik zeg: zolang het moet. Zolang zij mij nodig heeft. Zolang ik adem heb.

En dan gaat hij weer liggen.

's Ochtends, wanneer Krullenbolleke haar eerste koffie drinkt en ik haar hoor mompelen over de smaak, over de sterkte, over het lepeltje dat ze kwijt is maar dat gewoon in haar hand ligt, zie ik hem weer kleiner worden. Want hij weet: dit zijn onze momenten. Onze rituelen. Onze kleine overwinningen.

En zo lopen we verder. Met licht. Met liefde. Met SCHADUW die meeloopt, maar niet meer bijt. En ik weet: zolang wij blijven wandelen, blijft hij op afstand. Zolang wij blijven zwaaien, blijft hij stil. Zolang wij blijven lachen, blijft hij klein. En zolang ik haar hand voel, zacht en warm tegen mijn arm, weet ik dat we samen sterker zijn dan welke SCHADUW ook.

# De stilte als een begrip.

Er kwamen gisteren een paar mensen naar de krullenbollekes toe. Ze waren nieuwsgierig, dat soort nieuwsgierigheid dat een beetje wiebelt, alsof ze al een antwoord verwachten nog voor ze de vraag hebben gesteld. Ze vroegen ons wat het nut was van leven in stilte.

Ik keek naar Krullenbolleke. Ze stond aan de oude ingebeelde bron, die diepe, koele plek waar het water altijd lijkt te luisteren. Ze had net een emmer omhooggetrokken, het touw nog licht trillend in haar handen. Toen zette ze de emmer neer, veegde een plukje haar uit haar gezicht en zei:

“Kom eens kijken in de bron. Wat zien jullie?”

De mensen bogen zich voorover. Het water was nog onrustig, vol kleine rimpels die dansten in het licht.

“We zien niets,” zeiden ze teleurgesteld.

Krullenbolleke knikte, alsof ze precies dat antwoord had verwacht. Ze zei niets meer. De stilte ging naast haar staan, als een oude vriend die precies weet wanneer hij moet zwijgen.

Na een tijdje vroeg ze opnieuw:

“Kijk nog eens. Wat zien jullie nu?”

En hun gezichten veranderden. Er kwam een glimlach, een soort van herkenning.

“We zien onszelf!”

“Juist,” zei Krullenbolleke zacht. “Toen ik water aan het putten was, was het water onrustig. Nu het stil is, kunnen jullie jezelf zien. Zo werkt stilte. Zo werkt meditatie. Maar wacht nog even...”

We bleven staan. De wind hield zich in. De bron werd een spiegel, en daarna meer dan dat.

Na een lange, zachte stilte zei ze:

“Kijk nu nog één keer.”

De mensen bogen zich opnieuw over de rand. Het water was nu volledig stil, alsof het zelf ook wilde weten wat er te zien viel.

“We zien de stenen op de bodem!” riepen ze verrast.

Krullenbolleke glimlachte, dat kleine, wijze glimlachje dat ik al heel mijn leven herken.

“Als je maar lang genoeg wacht,” zei ze, “en je laat jezelf zakken in de stilte, dan zie je niet alleen jezelf... maar ook de grond van alles.”

## Hoe die les ons dagelijks leven kleurt

Sinds die dag kijk ik anders naar onze eigen stilte. Niet als iets dat toevallig gebeurt, maar als iets dat ons draagt.

's Ochtends, wanneer Krullenbolleke nog een beetje zoekend is, laat ik de stilte eerst komen. Geen haast, geen woorden die duwen. Gewoon samen zitten, haar hand in de mijne, wachten tot het water in haar hoofd weer rustig wordt. Dan zie ik het gebeuren: haar blik wordt helderder, haar adem dieper, haar glimlach zachter. Alsof de bron in haar weer even tot rust komt.

Tijdens onze wandelingen, traag, met de rollator die soms meer een metronoom is dan een hulpmiddel, voel ik hoe stilte ons ritme bepaalt. We hoeven niet te praten. We hoeven niets te bewijzen. We hoeven alleen maar te zijn.

En 's avonds, wanneer de dag moe is en haar gedachten soms als losse bladeren door de kamer dwarrelen, leg ik mijn hand op haar schouder. Niet om iets te zeggen. Maar om samen te wachten tot het water weer helder wordt.

De les van de bron reist met ons mee: dat je pas ziet wat echt is wanneer je durft te wachten. Dat liefde soms niets anders is dan aanwezig blijven tot de rimpels verdwijnen. Dat stilte geen leegte is, maar een thuiskomst.

En elke keer wanneer Krullenbolleke me aankijkt met die zachte, bijna kinderlijke verwondering, weet ik het opnieuw:

Wij leven op de bodem van die bron. En zolang wij samen stil durven zijn, blijft alles zichtbaar.

### **ACHTENTWINTIG ROZEN EN LIEDJES VAN ROY ORBISON.**

Sommige dagen beginnen als een bladzijde zonder tekst.

Je staat op, zet koffie, kijkt naar Krullenbolleke die haar ochtendritueel doet, en denkt: *het leven is vandaag gewoon.*

Maar onder die gewone dag zat een klein geheim verstopt dat zacht tintelde in mijn borstkas.

Vandaag was het **achtentwintig jaar geleden** dat onze Patricia en haar André elkaar het jawoord gaven.

Achtentwintig jaar liefde, strijd, humor, koppigheid, trouw, en vooral: samen.

En ik, de vader die zagezegd alles vergeet, speelde mijn rol met plezier.

Ik stuurde geen berichtje.

Geen “proficiat”.

Geen knipoog.

Niets.

Ik deed alsof ik het vergeten was, alsof ik een vader was die zijn eigen dochter niet meer kon volgen in de kalender.

Maar ondertussen...

Ondertussen had ik **28 zachtroze rozen** besteld bij bloemist Abrahamse.

Zachtroze, omdat dat de kleur is van tederheid, de kleur waar ze van houwen.

Van dankbaarheid.

Van een liefde die niet schreeuwt, maar fluistert.

Krullenbolleke zag me rondlopen met die blik van:

“Jij bent iets aan het bekokstoven.”

Ik deed alsof mijn neus bloedde.

“Ach, ik? Ik ben maar een brave huisvader.”

Ze lachte.

Ze wist genoeg.

## **Dino World en de stille glimlach**

Rond drie uur kreeg ik een berichtje van Patricia.

*“We zitten in Dino World in de Zeelandhallen.”*

Een paar foto's erbij.

Patricia en André en Nicky hun zoon, onze kleizoon, tussen de Dino's, alsof ze twee ontdekkingsreizigers waren die de tijd trotseerden.

Ik stuurde terug:

*“Mooi en spannend hé.”*

Alsof ik een vader was die écht vergeten was wat voor dag het was.

Krullenbolleke keek me aan.

“Jij bent me er eentje.”

Ik knipoogde.

“Sttt... toneelstukje.”

Een uur later trilde mijn telefoon opnieuw.

*“Bedankt papa voor de schitterende bos rozen.”*

En daar, precies daar, voelde ik mijn hart even kantelen.

Ik antwoordde:

*“Ahhh, je dacht natuurlijk dat we jullie vergeten waren, lieve schatten. Gefeliciteerd met jullie 28-jarig huwelijksjubileum.”*

Krullenbolleke tikte me op de schouder.

“Zie je wel dat je een romanticus bent.”

Ik deed alsof ik het niet hoorde.

## **De uitnodiging**

Tien minuten later kwam de vraag:

Of we zin hadden in een borreltje bij het BW-tje op de markt.

Of we zin hadden?

De Krullenbolletjes hoef je dat geen twee keer te vragen.

We sprongen op de fiets.

De lucht was zacht, de wind vriendelijk, en de stad leek even een decor uit een film.

Krullenbolleke zat rechtop, haar haren dansten in de wind, en ik dacht:

*Als geluk een geluid had, zou het dit zijn.*

## **Het BW-tje, een scène uit een film**

Het BW-tje zat goed vol.

Terras vol stemmen, glazen die tikten, mensen die genoten van de eerste echte lenteavond.

Maar toen wij binnenkwamen, leek de tijd even stil te vallen.

Daar stonden ze.

Onze Patricia en haar André.

Onze dochter, mijn steun en toeverlaat, mijn manusje, van, alles.

We vielen elkaar in de armen zoals alleen een vader en dochter dat kunnen, zonder woorden, zonder uitleg, gewoon begrijpen.

“Je dacht dat we jullie vergeten waren hé,” zei ik zacht.

Ze keek me aan, glimlachte, en zei niets.

Sommige dingen zitten in de ogen.

We gingen zitten.

De glazen werden gevuld.

Er werd gelachen, verteld, herinnerd.

Krullenbolleke straalde, ze straalt altijd wanneer ze omringd is door liefde.

## **Het liedje dat alles zei**

En toen gebeurde er iets dat zelfs mijn oude hart even deed trillen.

In de achtergrond begon een liedje te spelen.

Niet zomaar een liedje.

## **Roy Orbison.**

Speciaal aangevraagd door onze kinderen, voor mijn Krullenbolleke.

Ze keek op, haar ogen glansden, en ik zag hoe de muziek haar raakte.

Het was alsof de wereld even precies klopte.

Alsof iemand boven ons zei:

*Hier, dit moment is voor jullie.*

Patricia legde haar hand op die van haar moeder.

“Voor jou, mama,” zei ze zacht.

Krullenbolleke glimlachte, een glimlach die door de jaren heen alleen maar warmer is geworden.

En ik...

Ik keek naar hen, naar mijn gezin, naar de liefde die door de generaties stroomt, en ik voelde hoe mijn hart zich vulde met iets dat groter was dan woorden.

## **De terugweg, twee silhouetten in de avond**

Toen we later naar huis fietsten, hing de avond als een warme deken over de stad.

De lucht rook naar lente en belofte.

Krullenbolleke hield mijn arm vast, zoals ze dat soms doet wanneer ze zich veilig voelt.

“Het was mooi hé,” zei ze zacht.

“Het was perfect,” antwoordde ik.

We fietsten verder, twee silhouetten in de avond, twee mensen die al zoveel stormen hebben doorstaan en toch altijd weer thuiskomen bij elkaar.

En ik dacht:

*Wat kan er nu nog mooier zijn dan dit?*

Een dag die begon met een grapje, eindigde als een herinnering die we nooit meer kwijt willen.

Achtentwintig rozen, één liedje, en een liefde die in onze familie blijft groeien, jaar na jaar, roos na roos.

## Onderweg naar nieuwe verhalen en herinneringen.

DE KRAAMPJES VOOR HET GOEDE DOEL.

Soms denk ik dat de marktjes van de Blide niet door mensen worden georganiseerd, maar door de marktjes zelf. Alsof ze ergens in een achterkamertje van het universum samenkomen en zeggen:

*“Het is weer tijd. Laat ons onze tafeltjes opstellen. Hij komt eraan.”*

Want telkens wanneer ik binnenstap, lijkt het alsof de kraampjes al in positie staan. Alsof ze me hebben horen aankomen. Alsof ze fluisteren:

*“Daar is hij. De man die zo veel voelt.”*

Het kraampje met de gehaakte dieren is altijd het luidst in zijn stilte. De konijnen kijken me aan met een blik die zegt: *“Wij zijn al drie jaar op zoek naar een thuis. Jij ziet er uit als iemand die ons begrijpt.”*

De poezen lijken te spinnen zonder geluid.

De hondjes kwispelen met hun gehaakte staartjes, al beweert de verkoopster dat dat onmogelijk is.

Het kraampje van de man met de nutteloze spullen is een verhaal op zich. Hij heeft altijd iets nieuws dat niemand ooit eerder heeft gezien. Een metalen ding dat volgens hem “een universele opener” is, maar dat volgens mij vooral een manier is om je vingers te breken. Een houten blokje waarvan hij zegt dat het “rust uitstraalt”. Een glazen bolletje dat volgens hem “de toekomst toont”, maar waarin ik alleen mijn eigen vermoeide gezicht zie.

En dan zijn er de kraampjes voor het goede doel.

Die zijn het moeilijkst.

Die raken me het diepst.

Daar staan mensjes die hun hoop in kleine doosjes hebben verpakt. Ze kijken niet alleen naar je, ze kijken *door* je heen. Alsof ze willen weten of je hart nog werkt. En bij mij werkt het altijd te goed.

Maar het meest mysterieuze kraampje blijft dat ene dat er eigenlijk niet is.

Het kraampje dat alleen verschijnt voor mensen die te veel voelen.

Voor mensen zoals ik.

Het staat altijd een beetje scheef, alsof het moe is. Er ligt niets op. Geen spulletjes, geen doosjes, geen gehaakte dieren. Alleen dat ene bordje:

**“Voor wie te veel voelt.”**

Soms denk ik dat het kraampje mij beter kent dan ik mezelf ken.

Soms denk ik dat het er staat om me eraan te herinneren dat ik niet gek ben.

Dat het oké is om te voelen.

Maar dan komt mijn Krullenbolleke.

Zij wandelt daar rond alsof ze de burgemeester is van de markt. Ze praat met iedereen, ze lacht, ze raakt alles aan, ze straalt. De kraampjes gaan rechtop staan als ze passeert. De mensjes achter de tafels beginnen te glimmen. Zelfs de gehaakte konijnen lijken plots minder depressief.

Soms denk ik dat de marktjes eigenlijk voor háár bestaan.

Dat zij de reden is dat ze er zijn.

Dat zij de magie brengt.

En ik loop naast haar, met mijn hart dat soms te groot is voor mijn borstkas. Ik worstel met mijn geweten, met mijn medelijden, met mijn drang om iedereen te helpen. Tot zij op een bepaald moment zegt:

*“Dat popje... dat zou ik wel graag willen.”*

En dan is het alsof de wereld even stopt.

Dan is er alleen zij.

En dat popje.

En mijn hart dat zegt: *“Koop het. Natuurlijk koop je het.”*

Maar soms gebeurt er iets onverwachts.

Soms begint een kraampje tegen me te praten.

Niet hardop, maar in mijn hoofd.

Het kraampje met de gehaakte dieren fluistert:

*“Je hoeft niet alles te redden. Eén konijn is genoeg.”*

Het kraampje van de man met de nutteloze spullen broemt:

*“Je hebt al drie van die dingen. Koop er nog één, dan heb je een set.”*

Het goede-doelenkraampje zucht zachtjes:

*“Dank je dat je kijkt. Dat is soms al genoeg.”*

En het onzichtbare kraampje zegt altijd:

*“Je bent geen ploert. Je bent gewoon iemand die voelt.”*

Wanneer we thuiskomen, zet ik de tas neer.

De tas kreunt onder het gewicht van nutteloze spullen.

Ik kreun onder het gewicht van mijn gedachten.

Ik denk aan de mensjes die ik niet heb geholpen.

Aan de kraampjes die ik voorbijliep.

Aan de ogen die ik niet durfde aankijken.

En ik zeg tegen mezelf:

*“Volgende keer ga ik niet. Het doet me te veel pijn.”*

Maar dan komt de dag dat ze zegt:

*“Er is weer een marktje in de Blide... gaan we daar vandaag naartoe?”*

En ik hoor mezelf antwoorden, zonder nadenken, zonder twijfel, zonder strijd:

*“Natuurlijk, lieve schat.”*

Misschien is dat mijn lot.

Misschien ben ik de beschermheilige van nutteloze spullen.

Misschien ben ik de man die door de kraampjes wordt uitgekozen als hun jaarlijkse prooi.

Misschien ben ik gewoon iemand met een te groot hart.

Maar als ik haar zie stralen tussen de kraampjes, dan weet ik één ding:

Ik zou het voor geen goud willen missen.

Zelfs niet voor een tas vol dingen die ik nooit zal gebruiken.

Zelfs niet voor een geweten dat soms te luid fluistert.

Want liefde...

Liefde weegt soms zwaar.

Maar ze draagt ook alles

## Stille herinneringen, stille wensen.

Wanneer ik 's morgens wakker word, nog half in de warmte van de nacht, komen de herinneringen vanzelf. Acht jaar lang waren we onderweg voor Ride for the Roses. Acht jaar lang leefden we met dat doel in ons hart, alsof het een derde persoon in ons huis was. Het was geen hobby. Het was geen bezigheid. Het was een deel van ons leven.

We namen alles mee onderweg. Verhalen van verdriet, van liefde, van warmte. Soms kwamen die verhalen zo hard binnen dat we ze nog voelden wanneer we thuis de deur achter ons sloten. We moesten opletten dat ze ons leven niet gingen beheersen, want we droegen ze mee zoals anderen een rugzak dragen, maar de onze zat vol met mensen.

En toch... we bleven gaan. Van deur tot deur. Van straat tot straat. Tot in uithoeken waar anders nooit een mens kwam. En toch kenden ze ons. "Daar zijn de Krullenbolletjes!" riepen ze, alsof er twee artiesten kwamen optreden.

En eerlijk: we deden er ook alles aan om op te vallen. De krantenknipsels aan onze muur zijn daar het bewijs van. Bekendheid betekende geld voor KWF. En geld betekende hoop. En hoop... dat was waar we het voor deden.

We waren geen grijze muizen. We waren de Krullenbolletjes.

In die jaren had ik één stille wens: dat iemand ons werk zou overnemen. Dat het niet zou stoppen als wij zouden stoppen. De eerste jaren stonden we er alleen voor, maar langzaam, bijna ongemerkt, kwamen er mensen bij. Eerst een paar. Dan een tiental. Dan tientallen. En nu... nu zijn de Krullenbolletjes uitgezaaid over het hele land.

Ons werk leeft voort in handen die we nooit eerder hebben gezien. En dat is misschien wel het mooiste geschenk dat we ooit hebben gekregen.

En wij? Wij zijn met stille trom op rust gegaan bij de Ride for the Roses. Niet omdat we moesten, maar omdat het tijd was. Omdat er een leven op ons wachtte dat we samen wilden leven, rustiger, warmer, vrijer.

We willen nog altijd geen grijze muizen worden. We blijven dingen doen die een ander niet doet. We kleden ons nu in kleuren en kleren die we vroeger niet durfden dragen, bang voor de praatjes van de mensen. Maar die angst is weg. Want we zijn de Krullenbolletjes.

We leven nu het leven dat we willen leven. Genietend van alles om ons heen. Met onze vrienden. Met elkaar. En de schaduw... die ligt even tussen de andere schaduwen. Even niet zich niet bemoeiend met ons leven.

## **De Dag Dat Alles Even Stilstond, herinneringen aan haar eerste stappen naar het OC de Zoutvliet.**

Gisteren half december 2024 was geen dag zoals alle andere. Ik voelde het al toen ik opstond. Er hing iets in de lucht, iets dat zachtjes aan mijn hart trok. Ons Krullenbolleke zou voor het eerst naar De Zoutvliet gaan, een dagdeel van 10 tot 13 uur. Een nieuwe stap in ons leven, een stap waarvan ik wist dat hij moest komen, maar waarvan ik nooit had gedacht dat hij zo zwaar zou wegen.

De taxi stond voor de deur, de motor zachtjes pruttelend, alsof hij zelf ook niet goed wist wat hij van deze dag moest vinden. Zij stapte in met die typische vrolijkheid van haar, alsof ze naar een feestje ging. En ik... ik probeerde te glimlachen. Ik wilde sterk zijn, voor haar, voor ons. Maar toen de taxi langzaam begon te rijden en zij bleef zwaaien, bleef zwaaien tot de wagen de hoek om was, brak er iets in mij.

Ik stond daar, op de stoep van ons nieuwe thuis, en de tranen kwamen zonder dat ik ze kon tegenhouden. Ik voelde me een klein kind dat zijn mama kwijt is, terwijl het eigenlijk andersom was. Mijn hart kromp in elkaar. Haar gezichtje bleef maar door mijn hoofd spoken, alsof mijn gedachten geen andere beelden meer wilden toelaten. De uren tussen 10 en 13 uur waren lang. Te lang.

Maar dan, precies op tijd, hoorde ik opnieuw dat vertrouwde geluid van de taxi. De deur ging open, en daar stond ze: mijn Krullenbolleke, stralend, levendig, vol verhalen. Ze vertelde

honderduit wat ze allemaal had meegemaakt, wat ze hadden gedaan, wie ze had gezien. Ze was blij. Ze was gelukkig. En ik wist: *het komt goed*. Meer dan goed zelfs.

Vrijdag gaat ze opnieuw, van 10 tot 14 uur. En volgende week dinsdag én vrijdag volledige dagen, van 10 tot 16 uur. Twee dagen per week een plek waar ze gezien wordt, waar ze lacht, waar ze leeft. En op dinsdag blijven wij gewoon doen wat we altijd deden: een paar uurtjes naar ons stamcafé. De fietsen staan klaar tegen dat ze thuiskomt, en wij zijn de gort op, zoals vroeger. Sommige dingen moeten gewoon blijven zoals ze zijn.

Thuis verandert er ook iets. Vanaf januari krijg ik twee uur huishoudelijke hulp. Poetsen wordt verleden tijd voor mijn schat. Het gebeurt op de dagen dat zij in De Zoutvliet is. Een kleine verandering, maar een grote opluchting. Zo draait het leven hier weer een beetje soepeler, met ruimte voor adem, liefde en rust.

En dan is er nog de afspraak van deze namiddag, bij mijn chirurg. De uitslag van maandag. Als die goed is, kunnen we het eindejaar met een gerust hart in. Ik hoop het. Ik voel het. En ergens diep vanbinnen weet ik: ook dat komt goed.

Krullenbolleke gaat ondertussen 3 volle dagen per week naar de opvang en die stille uren als ze er niet is, vul ik op met schrijven, iets wat ik zo graag doe.

Het leven gaat verder. Soms met tranen, soms met een zwaai uit een taxiraam, soms met een hart dat even breekt. Maar altijd, altijd met liefde.

***“Ik weet nu wat ik kan en niet kan.”***

Dat is geen nederlaag.

Dat is wijsheid.

Dat is overleven met stijl.

Ik heb geleerd om naar mijn lichaam te luisteren, niet omdat ik zwak bent, maar omdat ik slim ben. Omdat ik nog zoveel wil meemaken met mijn Krullenbolleke. Omdat ik nog wil schrijven, lachen, vertellen, leven.

En wat ik gisteren hoorde van dokter Castenmiller... dat was geen medisch verslag. Dat was een zegen.